

בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה. וְאָחַד כְּשֶׁרָאָה פָּרְעָה אֶת הַמּוֹת כִּבִּיתוּ בְּבָנָיו וּבַעֲבָדָיו, קָם וּזְרָז אֶת עַצְמוֹ, וְהִרְג שָׂרִים וּמוֹשְׁלִים וְכָל מִי שֶׁיַּעֲזֹ לוֹ לְסָרֵב לַעֲם, עַד שֶׁהַתּוֹרָה מְעִידָה עָלָיו שֶׁהוּא קָם בְּלַיְלָה מִמָּוֶשׁ, כְּמוֹ (שְׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּחֲצוֹת) שֶׁהַלַּיְלָה הִרְג בְּכוֹרוֹת וַעֲשָׂה נִקְמוֹת, כִּף קָם פָּרְעָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהִרְג וַעֲשָׂה נִקְמוֹת בְּשָׂרָיו וּמוֹשְׁלָיו וְאֶמְרָכָלוֹ וּבְכָל אוֹתָם גְּדוּלִים. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת יב) וַיִּקָּם פָּרְעָה לַיְלָה וּלְלַחַמ מִמָּוֶשׁ, שֶׁקָּם לְהִרְג וּלְהַשְׁמִיד.

דֶּרֶךְ הַכֶּלֶב, כְּשֶׁמִּפְּסִים אוֹתוֹ בְּאֶבֶן, הוּא בָּא וְנוֹשֵׁף אֶת חֲבֵרוֹ. כִּף פָּרְעָה, אַחַר הוּא הָיָה הוֹלֵךְ בְּשׂוֹקִים, וְהָיָה מְכַרְיוֹ וְאוֹמֵר: קוּמוּ צֵאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי, אַתֶּם הִרְגַתֶּם לְכָל בְּנֵי הָעִיר, אַתֶּם הִרְגַתֶּם הַשָּׂרִים וְהַמּוֹשְׁלִים וְכָל בְּנֵי בֵּיתִי. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה. כִּי־נִוֶן שְׁבִידְכֶם הָיָה הַפֶּל - וּבִרְכַתֶּם גַּם אֹתִי, שְׁלֹא תִהְיֶנּוּ אוֹתִי. אַחַר כִּף הוּא בְּעַצְמוֹ לִוְיָהּ אוֹתָם וְהוֹצִיא אוֹתָם מִהָאֶרֶץ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב וַיְהִי כִּשְׁלַח פָּרְעָה אֶת הָעָם וְגו'.

וַיִּסַּב אֱלֹהִים אֶת הָעָם דֶּרֶךְ הַמַּדְבָּר יָם סוּף, לְתַקַּן דֶּרֶךְ לְמִקְוָמָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מֵה שׁוֹנָה כְּשֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, שְׁכַתּוֹב (שֵׁם ה) שֶׁלַּח אֶת עַמִּי, (שֵׁם ט) כִּי אִם מֵאֵן אֲתָה לְשַׁלַּח אֶת עַמִּי, (שֵׁם ד) בְּנֵי בְּכָרִי יִשְׂרָאֵל, וּבְאֹתוֹ זְמַן לֹא הָיוּ מְהוֹלִים וְלֹא נִקְשְׁרוּ בּוֹ כְּרָאוּי, וְכֹאן, שֶׁהָיוּ מְהוֹלִים וַעֲשׂוּ פֶסַח וְנִקְשְׁרוּ בּוֹ, קָרָא לָהֶם אֶת הָעָם? אֲלֵא מִשׁוּם עֲרַב רַב שֶׁנִּדְּבָקוּ בָהֶם וְהִתְעַרְבוּ עִמָּהֶם, קָרָא לָהֶם אֶת הָעָם סֵתָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שֵׁם א) וְיִסַּב אֱלֹהִים אֶת הָעָם דֶּרֶךְ הַמַּדְבָּר יָם סוּף, לְתַקַּן דֶּרֶךְ לְמִקְוָמָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מָאִי שָׁנָא כַּד הָווּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת ה) שֶׁלַּח אֶת עַמִּי, (שְׁמוֹת ט) כִּי אִם מֵאֵן אֲתָה לְשַׁלַּח אֶת עַמִּי, (שְׁמוֹת ד) בְּנֵי בְּכָרִי יִשְׂרָאֵל, וּבִהָהוּא זְמַנָּא לֹא הָווּ גְּזִירִין, וְלֹא אֲתַקְשְׁרוּ בֵּיהּ פְּדָקָא יְאוּת. וְהָכָא דִּהוּוּ גְּזִירִין, וְעַבְדוּ פֶסַחָא, וְאֲתַקְשְׁרוּ בֵּיהּ, קָרִי לִוֶן אֶת הָעָם.

דְּקָטַל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּפִלְגוֹת לַיְלָא. וְחַד, פַּד חָמָא פָּרְעָה מוֹתְנָא בְּבֵיתִיהּ בְּבָנוֹי וּבַעֲבָדָיו, קָם וְזָרִיז גְּרַמְיָהּ, וְקָטַל אֶפְרַיִם וְסָרְכִין, וְכָל דְּאֲמַלִּיכוּ לִיָּה לְסָרְבָא בְּעַמָּא עַד דְּאוּרִייתָא אֶסְהִידַת עָלֵיהּ דְּאִיהוּ קָם בְּלַיְלָא מִמָּוֶשׁ. כְּמָה (דְּקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא בַּפִּלְגוֹת) דְּלַיְלָא קָטַל בּוֹכְרִין וְעַבִּיד נוֹקְמִין, הָכִי קָם פָּרְעָה בְּאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם, וְקָטַל וְעַבִּיד נוֹקְמִין בְּסָרְכוּי, וְאֶפְרַכוּי, וְאֶמְרָפְלוּי, וּבְכָל אֵינוֹן רַבְרַבִּין (ד) מ"ה ע"ב) הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת יב) וַיִּקָּם פָּרְעָה לַיְלָה (לַיְלָה מִמָּוֶשׁ), דְּקָם לְקָטְלָא וּלְשִׁיפָּאָה.

אוּרְחוּי דְּכַלְפָּא, פַּד מַחֲזִין לִיָּה בְּאַבְנָא, אִיהוּ אֲתִי וְנִשְׁיף לְחַבְרִיָּה, כִּף פָּרְעָה, לְבַתְרָא אִיהוּ הָוָה אֲזִיל בְּשׂוֹקִי, וְהָוָה מְכַרְיוֹ וְאָמַר, קוּמוּ צֵאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי, אַתּוֹן קָטַלְתוּן לְכָל בְּנֵי מִתָּא, אַתּוֹן קָטַלְתוּן סָרְכִי וְאֶפְרַכִּי וְכָל בְּנֵי בֵּיתִי, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה. כִּי־נִוֶן דְּבִידְכוֹן הָוָה כְּלָא, וּבִרְכַתֶּם גַּם אוֹתִי, דְּלֹא תִקְטְלוּן לִי. לְבַתְרָא אִיהוּ בְּגְרַמְיָהּ אוּזִיף לִוֶן, וְאַפִּיק לִוֶן מֵאֶרְעָא, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב וַיְהִי כִּשְׁלַח פָּרְעָה אֶת הָעָם וְגו'.

וַיִּסַּב אֱלֹהִים אֶת הָעָם דֶּרֶךְ הַמַּדְבָּר יָם סוּף. (שְׁמוֹת יג) לְתַקַּנָּא אֶרְחָא לְאַתְרִיָּה. ר' יְהוּדָה אָמַר, מָאִי שָׁנָא כַּד הָווּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת ה) שֶׁלַּח אֶת עַמִּי, (שְׁמוֹת ט) כִּי אִם מֵאֵן מֵאֵן אֲתָה לְשַׁלַּח אֶת עַמִּי, (שְׁמוֹת ד) בְּנֵי בְּכָרִי יִשְׂרָאֵל, וּבִהָהוּא זְמַנָּא לֹא הָווּ גְּזִירִין, וְלֹא אֲתַקְשְׁרוּ בֵּיהּ פְּדָקָא יְאוּת. וְהָכָא דִּהוּוּ גְּזִירִין, וְעַבְדוּ פֶסַחָא, וְאֲתַקְשְׁרוּ בֵּיהּ, קָרִי לִוֶן אֶת הָעָם.

אֲלֵא בְּגִין הָהוּא עֲרַב רַב, דְּאֲתַדְּבָקוּ בֵּהוּ, וְאֲתַעַרְבוּ בִּיהִדְיָיָהוּ, קָרִי לִוֶן אֶת הָעָם סֵתָם. כְּמָה דְּאֲתָא אָמַר, (שְׁמוֹת לב)